

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 31.07.2002r.

RKT-60/11/02/K/SB

DECYZJA Nr RKT- 34/2002

Na podstawie art. 104 K.p.a. i art. 28 ust. 6 oraz art. 101 ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000r. Nr 122, poz.1319 oraz z 2001r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1800), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **nakłada się** na Biuro Podróży i Usług „GLOBUS” Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie, ul. Z. Nałkowskiej 17, 43-200 Pszczyna, z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45 w/w ustawy w trakcie postępowania o sygn. RKT-60/54/01/SB, **karę pieniężną** w wysokości 880 PLN (słownie: osiemset osiemdziesiąt złotych) stanowiącą równowartość 250 EURO (słownie: dwieście pięćdziesiąt EURO) płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 26 pkt 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000r. Nr 122, poz.1319 oraz z 2001r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1800) (zwanej dalej ustawą antymonopolową), do zakresu działania Prezesa Urzędu (zwanego dalej organem antymonopolowym) należy występowanie do przedsiębiorców i związków przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów. W dniu 08.10.2001r. wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające, w celu ustalenia, czy wystąpiło naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 1993r. Nr 47, poz. 211, z 1996r. Nr 106, poz. 496, z 1997r. Nr 88, poz. 554, z 1998r. Nr 106, poz. 668, z 2000r. Nr 29, poz. 356; Nr 93, poz. 1027) (zwanej dalej UZNK), w zakresie treści postanowień zawartych w warunkach uczestnictwa w przewozach organizowanych przez Biuro Podróży i Usług „GLOBUS” Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie (zwana dalej „GLOBUS”).

W dniu 08.10.2001r. (Karta nr 7) na podstawie art. 45 ustawy antymonopolowej wezwano GLOBUS do dostarczenia umów, regulaminów lub wzorów informacji i warunków uczestnictwa w przewozach organizowanych przez GLOBUS, jak również ewentualnych warunków uczestnictwa w imprezach turystycznych oraz dokumentów potwierdzających prowadzenie działalności gospodarczej. Zgodnie z w/w artykułem ustawy antymonopolowej GLOBUS został pouczone o sankcjach grożących za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. W związku z brakiem odpowiedzi, organ antymonopolowy pismami z dnia 19.10.2001r. oraz 26.10.2001r. (Karta nr 8) ponowił wezwanie do przekazania dokumentów i informacji. W odpowiedzi GLOBUS przy pomocy faksu przekazał „Informacje i szczegółowe warunki uczestnictwa w przewozach organizowanych przez Biuro Podróży „GLOBUS” w Pszczynie (Karta nr 10). Na podstawie przedmiotowego dokumentu, organ antymonopolowy po stwierdzeniu, iż jego zapisy mogą naruszać regulacje Kodeksu cywilnego w zakresie niedozwolonych postanowień umownych w dniu 23.11.2002r. wystosował wezwanie do zaniechania działań noszących znamiona czynów nieuczciwej konkurencji i ponownie zażądał dostarczenia dokumentów, o które zwracał się w piśmie z dnia 08.10.2001r. (Karty nr 12-14). Z uwagi na nie otrzymanie odpowiedzi na powyższe

pismo organ antymonopolowy pismami z dnia 19.12.2001r., 09.01.2002r., 23.01.2002r. wystosował monity wzywające do przekazania żądanych dokumentów (Karty nr 15-17). We wszystkich w/w pismach zamieszczone było pouczenie o grożących sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Niedostarczenie wymaganych dokumentów w przedmiotowej sprawie, spowodowało, iż organ antymonopolowy w dniu 25.02.2002r. zwrócił się do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach o przeprowadzenie kontroli w firmie „GLOBUS” w celu ustalenia stanu faktycznego oraz uzyskanie dokumentów niezbędnych do podjęcia działań zgodnie z kompetencjami, tj. ewentualnego skierowania sprawy do rozpatrzenia przez właściwy Sąd.

W związku z niedostarczeniem żądanych przez organ antymonopolowy informacji, w dniu 21.03.2002r. GLOBUS został zawiadomiony o wszczęciu na podstawie art. 44 ust. 2 w związku z art. 44 ust. 1 oraz art. 83 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów, postępowania w sprawie nałożenia na tego przedsiębiorcę kary pieniężnej za nieudzielenie informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45 w/w ustawy w trakcie postępowania o sygn. RKT-60/54/01/SB.

Pomimo skutecznego dostarczenia w dniu 22.03.2002r. (Karta nr 3) postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary, GLOBUS nie ustosunkował się do przedmiotowego wszczęcia postępowania. Jedynie w trakcie przeprowadzonej przez WIIH kontroli złożył wyjaśnienia, iż nie przekazał żądanych dokumentów, ponieważ nie zgadza się z zarzutami organu antymonopolowego (Karta nr 18 verte).

Organ antymonopolowy ustalił i zważył co następuje:

W dniu 21.03.2002r. w imieniu Prezesa Urzędu postanowieniem wszczęto postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na Biuro Podróży i Usług „GLOBUS” Sp. z o.o. w Pszczynie, za nieudzielenie informacji żądanych przez organ antymonopolowy w trakcie postępowania mającego na celu doprowadzenie do eliminacji z obrotu klauzul niedozwolonych (abuzywnych).

Zgodnie z art. 26 pkt 11 ustawy antymonopolowej, do zakresu działania organu antymonopolowego należy występowanie do przedsiębiorców i związków przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów. Prezes uprawniony jest do podejmowania działań w interesie publicznym konsumentów w zakresie określonym przez ustawę antymonopolową, jak również przez inne szczególne ustawy, w tym również w zakresie stosowania we wzorcach umownych niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w Kodeksie cywilnym zgodnie z art. 479(38) K.c.

Ustawa z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 2000 Nr 22, poz. 271) w zakresie kontroli wzorców umownych wprowadza możliwość abstrakcyjnej kontroli treści wzorców przez zaskarżanie klauzul jako takich. Nowela wprowadza abstrakcyjną kontrolę wzorców umownych, dodając rozdział 3 (Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca za niedozwolone), obejmujący art. 479(36)-479(45) k.p.c. Abstrakcyjna sądowa kontrola wzorców wymaga ich oceny i ewentualnego zakazu stosowania w oderwaniu od konkretnej umowy. Wprowadzenie sądowej kontroli abstrakcyjnej wzorców umownych przewiduje dyrektywa 93/13 EWG z 5.04.1993r.: „osoby i organizacje, które na podstawie prawa wewnątrzpaństwowego mają interes prawny w ochronie konsumenta muszą mieć możliwość wszczęcia postępowania przed sądem lub organem administracyjnym właściwym do rozstrzygnięcia o skardze lub zażaleniu albo wszczęcia postępowania sądowego w przedmiocie klauzul umownych ze względu na ich powszechne zastosowanie w umowach z konsumentami, a w szczególności w przedmiocie niedozwolonych klauzul.” Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem wzorców na zbiorowe interesy konsumentów nie jest możliwa do osiągnięcia w inny sposób, jak przez abstrakcyjną kontrolę wzorca. Mając na względzie doprowadzenie do eliminacji z obrotu klauzul niedozwolonych (abuzywnych), organ antymonopolowy wzywając GLOBUS do zaniechania działań noszących znamiona czynów nieuczciwej konkurencji na podstawie UZNK, chciał doprowadzić do polubownego wprowadzenia zmian we wzorcu.

Dokonując abstrakcyjnej kontroli wzorca umownego regulującego korzystanie z usług przewozu osób, w zakresie stosowania zapisów pod kątem niedozwolonych postanowień umownych określonych w Kodeksie cywilnym, kontrolujący musi posiadać komplet dokumentów w których zamieszczane są informacje określające prawa i obowiązki uczestników kontraktu. W przedmiotowym przypadku niezbędne jest przeanalizowanie treści umowy oraz uzupełniających ją warunków uczestnictwa oraz wszystkich dokumentów informujących konsumenta o jego prawach i obowiązkach w oparciu o dokumenty przedstawiane konsumentom przez przedsiębiorcę. Jednak GLOBUS nie przedstawił takich dokumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe, organ antymonopolowy miał kompetencje do wezwania przedsiębiorcy do dostarczenia dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osobę do tego upoważnioną: wzorców umownych, a także innych dokumentów kształtujących prawa i obowiązki stron kontraktu. Zwrócenie się o przedstawienie odpowiednich danych na podstawie art. 45 ustawy antymonopolowej z równoczesnym pouczeniem o grożących sankcjach z tytułu nieudzielenia informacji, jest niezbędne w celu rzetelnego wykonywania obowiązków wynikających z szczegółowych ustaw w zakresie ochrony praw i interesów konsumentów. Zwracanie się do przedsiębiorcy o dostarczenie odpowiednich dokumentów służy ustaleniu, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach. Tak więc niedostarczenie wymaganych dokumentów uniemożliwiło by wykonywanie obowiązków organu antymonopolowego.

Na podstawie powyższego organ antymonopolowy ustalił, iż GLOBUS nie przekazał Prezesowi wymaganych informacji, które pozwoliłyby na pełną, kompleksową analizę praw i obowiązków stron umowy, pod kątem ewentualnego naruszenia regulacji prawnych, w szczególności niedozwolonych postanowień umownych określonych przez Kodeks cywilny. Organ antymonopolowy kilkakrotnie kierował pisma do GLOBUS wzywające do przekazania informacji, które były konieczne, aby móc rzetelnie analizować treść wzorców umownych GLOBUS nie przedstawił żądanych danych, a także wyjaśnień również po otrzymaniu w dniu 22.03.2002r. (Karta nr 3) postanowienia o wszczęciu postępowania o nałożeniu kary pieniężnej z tytułu nieudzielenia informacji.

Artykuł 101 ust. 2 pkt 2b ustawy stanowi, iż na przedsiębiorcę może zostać nałożona kara pieniężna jeżeli choćby nieumyślnie nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 18 ust. 3 lub art. 45, lub udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji. Kara pieniężna za nieudzielenie informacji może być ustalona w wysokości stanowiącej równowartość od 200 do 5 000 EURO. Wysokość kary - zależy zgodnie z art. 104 w/w ustawy - od okresu, stopnia oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy. Każde żądanie przekazania informacji zawierało pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Dlatego też w niniejszej sprawie w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, postanowiono nałożyć na Biuro Podróży i Usług „GLOBUS” Sp. z o.o. w Pszczynie, karę pieniężną za nieudzielenie żądanych informacji.

Wymiar kary w niniejszej sprawie mógł wynieść równowartość od 200 do 5 000 EURO.

Nieudzielenie informacji stanowi naruszenie art. 101 ust. 2 pkt 2b ustawy antymonopolowej stanowiącego o możliwości nałożenia kary jeżeli przedsiębiorca nie udzielił żądanych informacji. Biorąc pod uwagę, iż Biuro Podróży i Usług „GLOBUS” Sp. z o.o. w Pszczynie pomimo kilkakrotnych wezwań do przedstawienia dokumentów w sprawie, nie spełniło żądania, uwzględniając naganność działania GLOBUS utrudniającą Prezesowi Urzędu wykonywanie ustawowych obowiązków, organ antymonopolowy postanowił nałożyć karę pieniężną w wysokości 880 PLN stanowiącą równowartość 250 EURO.

Kurs EURO ustalony zgodnie z regułami o jakich mowa w art. 115 ustawy, wyniósł na dzień 31.12.2001r. 3,5219 PLN

Wobec czego organ antymonopolowy postanowił nałożyć karę pieniężną w wysokości 880 PLN (słownie: osiemset osiemdziesiąt złotych), stanowiącej równowartość 250 EURO (słownie: dwieście pięćdziesiąt EURO).

Stąd orzeka się jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury w Katowicach, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa 51101010100078782231000000.

W imieniu Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral